

kérdőjel

A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja 3. évfolyam 1995. január

A tartalomból:

Orvobál

A valós teljesítményeket akarják honorálni

Fiatal életektől búcsúzott az egyetem

Meghalt dr. Kovács Tibor

Bemutatjuk az év oktatóit

A rektori hivatal hírei

Műtétek európai színvonalon

Professzor labdarúgó múlttal

?

Kopárságában is festői szépségű fa a Nagyerdőn

Orvobál, rangos védnöki karral

Szakmabeliek szerepelnek a műsorban és a kiállításon

Debrecenben szép hagyományai voltak az orvobálnak. A korabeli sajtó imponáló figyelemmel kísérte végig egy-egy mulatság fejleményeit, a szemfüles tudósítótól azt is megtudhatta az olvasóközönség, kinek kivel támadt kedve egy-egy fordulóra a „táncparketten.” Változtak az idők, s nem kedveztek a hasonló vigasságoknak. Pedig sokan érezték úgy akkoriban is: évente egyszer kellene egy alkalom, amikor szakmai iránytól, politikai állásfoglalástól és sok más, egyébként fontos szemponttól függetlenül felszabadult mulatásra jönnek össze az orvostársadalom tagjai. Hosszú idő után, február 11-én ismét lesz Orvosok bálja Debrecenben, az Aranybika Szállóban.

A rendezvény sikerén sokan munkálkodnak, hallgatók, oktatók, kórház-igazgatók, közművelődési szakemberek és jó szándékú segítők egyaránt kiveszik részüket az előkészületekből. Gevorgján András és Bacskai István hallgatókat arról kérdeztük, mit várhatunk a nagy naptól, amelyen életre kel a már-már elfeledett orvoshagyomány.

folytatás a 2. oldalon

Orvobál, rangos védnöki karral

Szaktáncos szerepelnek a műsorban és a kiállításon

- Ma, 1995-ben nem állhatunk elő olyan bállal, amelyet ötven évvel ezelőtt rendeztek, ma mások az igények, a szükséges kellékek - állapította meg András.

- Milyen kellékei vannak szerintetek egy modern bálnak?

- Kell egy jó műsor, propaganda, megfelelő ideológia és persze sok pénz.

- Báli ideológia. Ez tetszik, de mit jelent?

- Sokat gondolkodtunk, mi lenne az, amivel valami extrát nyújthatnánk. Tucat szám rendezik a szakmai bálakat, orvosbál is több van az országban. Szerettük volna, ha a debreceni bál elsősorban önmagára hasonlít. Orvosművészek lépnek fel a műsorban, így dr. Vukán György fogorvos és dzsessztrioja, énekel a DOTE-kórus, a közművelődési titkárság segítségével orvosfestők, szobrászok kiállítását rendezzük meg a Bartók-terem körfolyosóján.

- Hány vendégre lehet számítani?

- Pontosan nehéz volna felmérni, de 250-300 bálozóra gondoltunk - mondja Bacskai István. - Korábban voltak már erőltetett próbálkozásaink, amik az érdektelenség miatt kudarcba fulladtak. A sikertelenségben persze része volt a szervezés hiányosságainak is. Nem volt meg az az összefogás, ami most a védnöki karnak köszönhetően megszületett.

- Kik a bál védnökei?

- A fővédnök dr. Kovács Pál népjóléti miniszter, a bál fővédnök házigazdája dr. Gergely La-

jos. A bál védnökei között találjuk dr. Gógl Árpádot, a Magyar Orvosi Kamara elnökét, dr. Berecz Györgyöt, a Kenézy-Kórház igazgatóját, dr. Bőjthe Lajost, a szolnoki, dr. Ertsey Csabát, az egri, dr. Katona Zoltán és dr. Molnár László miskolci és dr. Séra Gyula nyíregyházi kórházigazgatót.

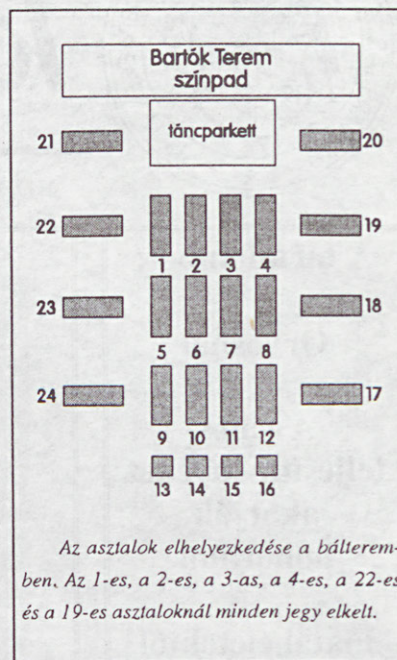
- Beszéltünk a műsorról és a propagandának sem utolsó védnöki karról. Nem esett szó arról a sok pénzről, amely nélkül az igényes program és a rangos védnökök ellenére sem lehetne bált rendezni.

- A belépők árából természetesen nem tudnánk finanszírozni a bál költségeit. Támogatóink több, mint a fele szakmai körökből került. Az MSD és a Hewlett Packard áldozta ránk a legtöbbet. A bál szponzorai között van a Hungaropharma Rt., a Népszabadság, a Schiller Medizintechnik, a Hajdú Kábelkom, a Zwack Unikum, az Epona Hotel, vagy a Nationale Nederlande is.

- Hol lehet belépőjegyet vásárolni?

- Telefonon január 27-ig fogad el rendeléseket a diakönkormányzat, a 415-753-as számon lehet hívni. Személyesen február 3-ig, hétköznapokon 9 és 15 óra között lehet jegyet vásárolni a II-es kollégium földszintjén működő doki-irodában. A bálterembe szóló jegyek ára 4200 forint, a konferenciateremben 3000 forintba kerül egy jegy.

Dr. Krénné Cserép Zsuzsanna huszonöt orvosművészt keresett fel, akik közül tizennyolcan vállalták, hogy két-három alkotásukat felajánlják a báli tárlatra. A

kollekció február 13-tól tíz napig a DOTE elméleti tömbjében kialakított galériában látható.

B. M.

Kedvcsináló

Fokozza talán a mulatságra való hajlandóságot, ha ízelítőt nyújtunk mindabból, ami a meghívó szerint a bálban szemnek, fülnek és szájnak ingere lesz. Szemünk és fülünk gyönyörködtetését a palotást táncoló csoport, a DOTE-kórus, a Cerative Art Jazz Trió, a Mandala Színház, az Atlantisz tánczenekar, és a Katalin zu Windischgraetz divat show résztvevői vállalták magukra.

A szakácsok ökörfarok pástétommal, velőgombóca levessel, gesztenyés vöröskáposztával tálalt töltött kacsával és Aesculapius kehellyel (dr. Puding receptúrája szerint) keresik a bálozók kedvét. Jó szórakozást kívánunk!

A valós teljesítményeket akarják honorálni

Az egészségügyi hálózat átvilágítása után új szerződéseket köt az OEBP

Dr. Péter Mózes klinikai rektorhelyettes javaslatára két éve alakult meg az Egyetemi Klinikák Szövetsége. A szervezet elnökségének januári 11-i, debreceni ülésének alkalmával sajtótájékoztatót tartott egyetemünkön Sándor László, az Országos Egészségbiztosítási Önkormányzat vezetője, aki a tájékoztató után válaszolt kérdéseinkre.

- Az 1993. július elsején bevezetett „teljesítményarányos” finanszírozási rendszer hátrányos helyzetbe hozta az egyetemi klinikákat. Noha itt dolgoznak a legfelkészültebb orvosok, és itt végzik a bonyolultabb, műszerigényes műtéteket, a klinikák finanszírozása nem éri el a kórházaknak juttatott pénzek átlagát. Örömmel hallottuk öntől, hogy hamarosan átvilágítják a magyar egészségügyi ellátást, s október elsejétől a feltártak alapján, a mainál igazságosabban osztják el az egészségbiztosítás rendelkezésére álló pénzeket. Ki végzi az önök által kezdeményezett átvilágítást és kire vár a pénzek átcsoportosítása: a biztosítóra, vagy a Népjóléti Minisztériumra? Nem egészen világos, hogyan oszlanak meg a szerepek a kettő között.

- Sokáig a számomra sem volt ez egészen egyértelmű. Törvényi úton létrehozta intézményeket és jogszabályban rögzítették a kompetenciájukat. A dr. Surján László vezette Népjóléti Minisztérium azonban nemigen engedte, hogy döntéseibe beleszóljanak. Arról, hogy egy biztosító önállóan kezdjen el biztosításpolitikai célokat megvalósítani, hallani sem akartak. Most mintha történt volna elmozdulás. Közgyűlésünk tegnap hagyta jóvá a miniszter úr és az általam kötött megállapodást, amiben a két fél gyakorlati jogosítványait és együttműködésünk lehetséges módjait próbáltuk röviden összefoglalni. Elkészítettük az ütemtervet, amely alapján október elsejéig, az új szerződések megkötéséig meghatározott szempontok

szintén elvégezzük az átvilágítást. Az egészségügyi intézmények elmúlt másfél évi teljesítményeiről szóló adatok nálunk vannak, az adatbázis elemzése megtörtént. Most az a feladat, hogy a statisztikai adatokból és a praktikus ismeretekből a minisztérium - együttműködve az érdekképviseletekkel, az egészségbiztosítókkal, meghatározza a tízezer lakosra érvényes szakmai normákat. Legyen egyértelmű, mi az a minimum, amit a kor követelményei szerint nyújtania kell az egészségügynek. Amikor ezt már tudjuk, a következő lépés az lehet, hogy az országot hat-hét régióra bontjuk, és megvizsgáljuk, az ellátási normához képest hol mutatkozik hiány, illetve többlet. Ahol hiány jelentkezik, ott középtávú fejlesztési programokra van szükség a felzárkóztatás érdekében. Ahol többletet találunk, azokon a helyeken elkerülhetetlenek lesznek bizonyos változtatások.

- Leépítésekre, esetleg kórházak megszüntésére gondolnak?

- Nem akarunk mindenáron megszüntetni intézményeket, az ésszerű specializáció azonban elkerülhetetlen. Kihasználatlan intézeteket nemcsak Budapesten találunk, az országban több helyen működnek egymástól tizenöt kilométerre kórházak, párhuzamos kapacitásokkal. A munkamegosztás egyértelműen a jobb színvonalú betegellátást szolgálja. Persze kérdés, hogy mit szól egy-egy konkrét javaslatunkhoz a kórházszövetség, az önkormányzat, mi a véleménye az orvosi kamarának. Közösén kell döntenünk, s ha nem sikerül mindenki által elfogadható álláspontot kialakítani, a népjóléti miniszter dönti el a vitát. Ha mindezeket túl vagyunk, akkor jutottunk el oda, hogy október elsejétől szerződéseket köthetünk.

- Az egészségbiztosító pénztár megpróbálja ésszerűbben elosztani a rendelkezésére álló pénzt, és ennek mégis csak az a módja, hogy bizonyos intézményektől el kell vennie...

- Azt mondanám inkább - és a

szóhasználatnak jelentősége van - a valós teljesítményeket kell honorálni. Ebben persze implicite benne van, hogy el kell venni, de az is, hogy az elmúlt másfél évben valós teljesítmények nélkül is kerültek pénzek intézményekhez. Kemény küzdelmek várhatók, s nem tudom azt ígérni, hogy érdeksérelmek nélkül ezt a folyamatot végig lehet csinálni. Egyet viszont biztosan állítok: a társadalom és az egészségügyben dolgozók nagy többségének igazságérzetét javítani fogja ez a folyamat. Lesznek persze vesztesei is, nem akarom megkerülni ezt a problémát, de az a célunk, hogy igazán vesztesek minél kevesebben legyenek. Ha abszolút a posztom szempontjait akarom érvényesíteni, azt mondom: nekem ebben a dologban két primer érdekem lehet. Az egyik, hogy az általunk képviselt biztosítottaknak jobb szolgáltatásban legyen részük, s ebben áttételesen benne van a másik érdek is: az, hogy az egészségügyben dolgozóknak jobb legyen a közérzetük.

- A Kérdőjel újságírója csak üdvözölheti az átvilágítást. Pontos számokat a munka végétével ismerünk majd, de a nagyságrendeket talán lehet látni előre. Mire számíthatnak a klinikák, különös tekintettel a DOTE esélyeire?

- A klinikák egészének átlaga a finanszírozás szempontjából nem éri el a megyei kórházak szintjét, ami abnormális. Az országos intézetek többsége Budapesten székel, túlságosan távol vannak a klinikáktól. Ha ezt a két szempontot „összevetem”, világos, hogy a klinikáknak közeledniük kell az országos intézetekhez, tehát jobb pozícióba fognak kerülni. A változások nem azonos mértékben érintik a klinikákat, hiszen ezek között is van különbség. A DOTE nem tartozik a túlf finanszírozott intézmények közé, a kiegyenlítő program tehát egészen biztosan kedvezőbb helyzetbe fogja hozni.

Balázs Melinda

Fiatal életektől búcsúzott az egyetem

Tragikus közlekedési baleset áldozata lett nemrég egyetemünk két polgára. Dr. Tóth Lajost, a Mikrobiológiai Intézet fiatal munkatársát novemberben érte a halál, a harmadéves Maksa Sarolta a szajoli vasúti katasztrófa áldozata lett. A derékba tört reménységeknek dr. Módis László oktatási rektorhelyettes és dr. Kiss József tanulmányi osztályvezető állított emléket a Kérdőjelben.

Emlékezés dr. Tóth Lajosra

Dr. Tóth Lajost, a Mikrobiológiai Intézet munkatársát tragikus baleset ragadta el közülünk 1994. november 18-án. Tehetséges, minden nemes ügy iránt elkötelezett, sokszínű egyéniséggel rendelkező fiatal kollégánkat szeptember 24-én avattuk orvosdoktorrá. Ígéretes szakmai pályafutását így el sem kezdhetette. Mégis sok emléket hagyott maga után diáktársaiban, oktatóiban. Mikor az orvosavatáson kezet fogtam Vele, eszembe jutott, hogy Tóth Lajos volt a vezére és egyik főszereplője annak a DOTE medikus csapatnak, amely megnyerte 1993-ban a Produkció felsőfokon című televíziós vetélkedőt, dicsőséget szerezve ezzel egyetemünknek. Az egyetemi tanács tagjaként a diák kulturális élet és a diáksport előmozdításának egyik szószólója volt. Ezekért az ügyekért sokat is tett. Műveltségével, művészi tehetségével, jó szakmai munkájával tekintélyt és szimpátiát szerzett magának társai, oktató előtt. Nemrégiben abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy a diákság az „OBI-VAN lovagrend” sorrendben harmadik tagjává fogadott. Október 20-án este, lobogó gyertyafénynél, a krisztusi küllemű Tóth Lajos „Nagymester” előtt tisztelegve, térdelve mondtam el nem kevés meglepetést tartalmazó lovagi fogadalmamat. Most - a tanári kar nevében - emléke előtt tisztelgek meghatottan.

Dr. Módis László

Dr. Kiss József

Meghalt dr. Kovács Tibor

December 30-án elhunyt dr. Kovács Tibor egyetemi tanár, az orvostudomány doktora, az Élettani Intézet professzora, a Szakdidaktikai és Oktatástechnikai csoport volt vezetője, a térítései orvosképzési titkárság igazgatója, a Magyar Élettani Társaság, az Orvostudományi Nukleáris Társaság, a Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság, a Magyar Orvosképzési és Egészségügyi Oktatási Társaság tagja, illetve elnökségi tagja, a Kiváló Munkáért kitüntetés többszörös tulajdonosa, a Pro Univesitate és A Magyar Felsőoktatásért Emlékérem kitüntetettje.

4. oldal

In memoriam Maksa Sarolta

Amint a természet örök körforgásának megbomlása, a viharban derékba tört tölgyfa előtt tehetetlenül és értetlenül állunk, ugyanígy nézzük az emberi élet csodálatos fejlődésében, változásában bekövetkezett törést. Még a minap volt, amikor a ceglédi gimnázium kopott padjaiból kikerülve remegő kézzel írta meg felvételi dolgozatát. Szorongó elszántsággal bizonyította be a felvételi bizottságnak, hogy az ő tudása és felkészültsége, a választott hivatás iránti elkötelezettsége alapján igenis méltó arra, hogy a nagy hírű Debreceni Orvostudományi Egyetem polgára legyen. Fogadalmához méltóan szorgalommal, tervszerű önképzéssel és az embertársaiért érzett felelősségének nap mint nap tanújelét adva készült az orvosi hivatásra. És a nem mindennapi helytállást követelő egyetemi hétköznapiakban is derűs, nyílt szívű, őszinte fiatal maradt. Közismert volt szerénységéről és baráti, segítőkész magatartásáról, amiért a hallgatók és főként csoporttársai különösen tisztelték és szerették. A jól végzett munka örömteli fáradtságával sietett Ceglédre, hogy a szülői ház szerető melegétől megújult energiával és megpihenten visszatérve folytassa tanulmányait, amikor elragadta közülünk az értelmetlen halál. Szívszorító érzés búcsút vennünk attól a becsületes magyar fiattól, akinek nem adta meg a sors, hogy reménytelen szellemi gyarapodása ellenére lelkiismeretes orvosként, a beteg iránti alázattal gyakorolja hivatását. Fájdalmunk feloldozására szolgáljon, hogy az agyunkban eltárolt fotográfiáját a barátok, a hallgatótársak, az Alma Mater Egyetemi Tanácsa, rektori vezetése, professzorai, oktatói is megőrzik, mert bár tűnnek lassan, akik kedvesek voltak, az emlékezés örök marad.

rektor és dr. Kovács László, az Élettani Intézet igazgatója búcsúztatta. A rektor a következő gyászbeszédet mondta:

Tisztelt gyászoló család! Tisztelt barátok, kollégák, munkatársak!

Búcsúzni jöttünk össze. Fájdalmas búcsút venni dr. Kovács Tibor egyetemi tanártól, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Élettani Intézetének professzorától, nemzetközileg ismert és elismert kreatív kutatótól, orvosgenerációk kiváló oktató-nevelő tanártól, a menedzseri adottságokkal megáldott szervezőtől, az áldozatkész közéleti személyiségtől, a kedves, hűséges kollégától és baráttól.

Kovács Tibor Debrecenben született, református lelkész családban. A gyakorló gimnáziumban érettségizett, majd eminens tanulóként egyetemünkön szerzett orvostudományi diplomát. Fiziológia iránti érdeklődése már medikus korában kibontakozott, 1950-ben Went István tanítványaként bekapcsolódott az Élettani Intézet oktató- és kutatómunkájába, amelyhez élete végéig hű maradt, s ahová 1981-ben nyert egyetemi tanári kinevezést. Eredményes kutató munkáját az orvostudományok doktora magas tudományos minősítés ismerte el. Ambiciózus oktató-nevelő tevékenységét az Egészségügyi Világszervezet támogatásával elnyert amerikai, kanadai és hollandiai tanulmányútja során az orvosképzésben alkalmazott új, modern irányzatok elsajátítása birtokában egyetemünk szakdidaktikai és oktatástechnikai csoportjának vezetőjeként kifejtett tevékenységében kamatoztatta.

Kiemelkedő tudományos kutató és oktató, nevelő munkája és a tudományos diákkör keretében kifejtett áldozatkész tevékenysége mellett pótolhatatlan menedzseri aktivitást fejtett ki csaknem egy évtizeden át a térítéses orvosképzési titkárság igazgatójaként a külföldi hallgatók számára szervezett angol nyelvű orvosképzés megindításában, folyamatos szervezésében, fejlesztésében. Ezért a kiemelkedően végzett munkáért Pro Universitate kitüntetésben részesült. Ambiciózus és kitűnő diplomáciai érzékeléssel végzett tevékenykedése eredményeként egyetemünkön mind nagyobb ismertségre és elismertségre tett szert nemzetközi körökben is.

A magyar orvosképzés tartalmi és módszertani fejlesztése érdekében több évtizeden át folytatott eredményes munkája elismerésül a művelődési és közoktatási miniszter 1994-ben A Magyar Felsőoktatásért Emlékéremmel tüntette ki.

Egyetemünk közéletét is érzékeny veszteség érte

Kovács Tibor professzor elvesztésével, hiszen személyében egy elvhű, áldozatkész, megfontolt közéleti személyiséggel lettünk szegényebbek. Legfájdalmasabb búcsúzni a baráttól, a kedves, korrekt kollégától, a szerény tudóstól, akivel mindig kellemes élmény volt együttműködni, elbeszélgetni. Amikor most a Debreceni Orvostudományi Egyetem Tanácsa, a tanártársak, az oktatói kar, a hallgatók nevében fájdalmas búcsút veszek Kovács Tibor professzortól, az a meggyőződés vigasztal, hogy eredményekben, maradandó értékekben gazdag életműve tovább él és gyümölcöszik az egyetem szellemiségében, a munkatársak, a magyar és a külföldi volt hallgatók emlékében és szellemi munkásságában, a barátok szerető emlékezetében. Szeretve tisztelt Kovács Tibor professzor úr! Kedves Tibor barátunk! Nyugodj békében.

Az Élettani Intézet munkatársai nevében búcsúzó dr. Kovács László kiemelte: az elhunyt professzor élete több, mint négy évtizeden át szorosan összeforrt az intézetben vállalt hivatásával. Tudós tanárként, elkötelezetten végezte munkáját. Személyisége, humánuma, igényes oktató és tudományos munkája meghatározó szerepet játszott, példamutató volt hallgatók, tanítványok, munkatársak számára egyaránt. Szakmásteretete, kiváló pedagógiai érzéke sok tehetséges fiatalban keltette fel az érdeklődést a kísérletes munka iránt, elindítva őket a tudományos, vagy később a klinikusi pályán. Mindig az újat, az előremutatót kereste. Választott hivatását soha nem adta fel. Nem tántorították el a kedvezőtlen körülmények, az embert próbáló történelmi kor, a mellőzés vagy az értetlenség sem. Derűje, optimizmusa mindig túljuttatta a nehézségeken és számtalanszor átsegített azokon bennünket, munkatársait is. Meghatározó szerepet játszott abban, hogy nehéz körülmények között is intézetünk a nemzetközi élvonalban maradhatott, megőrizve oktatási és tudományos színvonalát.

A tapasztaltak bölcsességével fogadta mások problémáit, nyitott és megértő volt az emberi bajokkal szemben. Mindig fontosnak tartotta, hogy tanítványai és munkatársai sikeresek legyenek, munkájuk hivatássá váljon, szeressék munkahelyüket.

A tragikus halál egy sokszínű, példamutató életpályát zárt le. Az a feladatunk, hogy megőrizzük Kovács professzor emlékét, aki emberi értékeivel és szakmai teljesítményével maradandóan írta be nevét az intézet történetébe, akinek ránk hagyott örökséget folytatni fontos kötelességünk.

Emléked megőrizzük, nyugodj békében!

Bemutatjuk az év oktatóit

A diákönkormányzat esztendőről esztendőre megválasztja az év oktatóit. Az 1992/93-as tanévben nyújtott teljesítménye alapján a hallgatóság dr. Schlammadinger József, dr. Aradi Jánosra, dr. Gomba Szabolcsra, dr. Szép Imrére és dr. Kertai Pálra voksolt. Schlammadinger és Aradi professzorok után dr. Szép Imre kapott szót sorozatunkban.

A hallgatónak szemléletesen kell átadni a tananyagot

Dr. Szép Imre, az Országos Mentőszolgálat Hajdú-Bihar Megyei Mentőszervezetének vezető főorvosa feleségével együtt kezdte a pályát Nyírlugoson. Körzetükben mindketten nagy szakmai gyakorlatra tettek szert, hiszen az ott eltöltött évtized kiváló tanítómesternek bizonyult. A betegek bizalmát többek között azzal sikerült megnyerniük, hogy a délutáni rendelést alkalmanként az ott élők életritmusához igazítva, az esti órákra helyezték át, akkorra ugyanis már mindenki befejezte a határban a munkát és otthon sem akadt sürgős tennivaló. Így aztán éjszaka ritkábban hívták őket... Azóta sok idő telt el, harmadik gyermekük is hamarosan önállóan keresi meg a kenyerét...

- A sürgősségi betegellátásban nagyon sok tapasztalatot szereztem, s most, az oktató munkámban, a legújabb szakirodalom eredményeit is felhasználva sikeresen tudom alkalmazni - mondja a főorvos úr.

- Ön szerint az orvostanhallgatóknak az oxológiaira milyen mértékben van szükségük?

- Amikor a beteg életének megmentéséről van szó, akkor minden tudásra azonnal szükség van. Az orvos a legsúlyosabb betegét is a lehető legrövidebb időn belül igyekszik meggyógyítani; sürgősségi ellátás esetén viszont olykor csak másodpercek, felsőlégúti elzáródás megszüntetésére négy, jelentős artériás vérzésekor általában csak öt perc áll a rendelkezésére. Ez versenyfutást jelent az idővel a beteg életéért. A mi tárgyunkat csak 1980-ban ismerték el önálló diszciplínának, 12 éve működik az oktatócsoportunk, jelenleg hat orvos és tíz mentőtiszt végzi ezt a munkát. Első éven az újraélesztés alapjait

ismertetjük meg, negyedik évfolyamon az angol és a magyar nyelvű oktatásban egyaránt 22-22 elméleti és gyakorlati óránk van. Ötödéven pedig szív- és érrendszeri oxológiát tanítunk, illetve lehetőség van arra, hogy a hallgatók egy speciálkollégium hat témaköréből vizsgázzanak, ötven beteg sürgősségi ellátásában részt vegyenek, s akkor szigorló mentőtisztként, néhányukat alkalmazhassuk.

- A tanár mely tulajdonságait tartja legfontosabbaknak?

- Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy már másodszer lettem az év oktatója. Tudom, hogy számos hibám van, s ezeket mind ki kell küszöbölnöm, tökéletesednem kell. Mindezt csak a hallgatók segítségével tudom megtenni, hiszen egymásra vagyunk utalva. A tanárnak a hallgatóval nem beosztott-főnök viszonyban kell lennie; nagyon fontos, hogy megnyerje magának. El kell érnie, hogy szeressék a tárgyát, érezzék annak hasznát, fontosságát. A leendő kolléga problémáinak megoldására mindig kell időt szakítani. Még a folyosón is, ha úgy hozza az élet. Vétek volna, ha a tanár nem úgy adná át az élete folya-

mán megszerzett ismereteit, hogy abból a hallgató tudása ne kamatozzék. Végző soron ennek a betegek látnák a kárát. Óráimon igyekszem az elméletet mindig összekötni a gyakorlattal; a hét-köznapok során mindig „emberközelben” találkozunk egy-egy esettel, s éppen ezért miért ne idézhetném fel élményeimet. Az ilyen illusztrációk segítik az egyébként száraz tananyag bevéését, felidézését. A jegyzetelésben elfáradt hallgatók monotoniját időnként ellensúlyozni kell „színesebb” anyaggal is. Nagyon fontos még, hogy merjenek kérdezni. Sokszor egy homályos pont, egy végig nem gondolt cselekvéssor, s akkor a gyakorlatban már fennakadás lehet. Éppen most jövök a posztgraduális képzésről, melynek során házi orvosokat oktatunk. A sok kérdés miatt félórával tovább kellett maradnom. De ennek csak örülni lehet.

- Szeretnek-e önnél vizsgáztatni?

- Nem hiszem, hogy bárkinek is a vizsga élete legnagyobb álma. Tudom, magamról. Látom másokon, hogy a tétel kihúzását követően minden elsötétül... Aztán mégis előjönnek az ismeretek. Igyekszem megfelelő légkört biztosítani mindenkinek: ha akarja, akkor írásban készülhet fel, nem sürgetem. Amint már említettem, a mi tárgyunknál a gyors és helyes döntés nagyon fontos, így aztán rögtön is el lehet kezdeni a feleletet. A kollokvium minden tanár módszerének, tudásának a megmérettetése is, mert ilyenkor jönnek elő a hiányosságok, amelyeket a következő félévben feltétlenül ki kell javítania.

Salga Attila

Fotó: Horváth Katalin

A rektori hivatal hírei, információi

Az egyetemi tanács decemberi ülésén a rektor a következőkről számolt be a testületnek: a november 11-én és 12-én megrendezett kétnapos rektori konferencián elfogadott memorandumok - szövegeik teljes terjedelemben megjelentek a Kérdőjel 1994. novemberi számában - reflexiójaként dr. Csirik János, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM) helyettes államtitkára dr. Papp Lajos, az egyetemi főosztály vezetője jelenlétében december 13-án fogadta az orvosegyetemek rektorait.

A megbeszélésen elhangzott: a hallgatói létszámot a minisztérium belátható időn belül nem fogja szabályozni. A hallgatói létszám megállapítása a „távolabbi jövőben” a népjóléti miniszter, az orvosi kamara és az egyetemek közötti tárgyalás eredménye lesz. A főiskolai hallgatók létszáma azonban az igényekhez és a lehetőségekhez mérten emelendő.

Új finanszírozás

Január elsejétől az orvosegyetemek három forrásból kapják a pénzt. Az oktatásra fordítható pénzeket a Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól, a betegellátás fedezetét az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól, az egészségügyi és oktatási tevékenységet érintő felújításokra és beruházásokra felhasználható pénzeket a Népjóléti Minisztériumtól. Az új finanszírozással az egyetemek nem jutnak több pénzhez, számítani lehet azonban esetenként arra, hogy a minisztériumok megpróbálják egymásra áthárítani a feladást.

Az egyetemek számára az volna a megfelelő megoldás, ha az oktatásra fordítható pénzeket az MKM együtt kezelné az oktatási jellegű felújításokra és beruházásokra szánt pénzzel, és csak a betegellátással kapcsolatos felújítások és beruházások tartoznának a Népjóléti Minisztérium kompetenciájába.

Felsőoktatás-fejlesztési törvény

Az orvosegyetemi rektorok memorandumában leírtaknak megfelelően a Magyar Közlöny november 18-i számában megjelent kormányrendelet szerint az egyetemek egészségügyi tevékenységét a Népjóléti Minisztérium irányítja. A szakorvosképzés, amely kikerült a felsőoktatási törvény hatálya alól, szintén a NM felügyelete alá tartozik, a Magyar Orvosi Kamarával és a megfelelő szakmai kollégiummal egyetértésben.

Beszámolt dr. Gergely Lajos arról, hogy a parlamenti előkészítés stádiumában van a felsőoktatás-fejlesztési törvény, első változatát várhatóan

tavasszal láthatjuk. A törvény csak irányokat fog megszabni. Azokban az intézményekben, ahol szükség van a hallgatói létszám emelésére, ott számolni kell az egyetemek jelenlegi tevékenységének fejlesztésével, így az orvosegyetemek képzési feltételeinek javításával, a klinikák, elméleti intézetek rekonstrukciójával, a megfelelő műszerezettség biztosításával is.

Diplomahonosítás

Az MKM szeretne az Európában általános gyakorlat szerinti diplomahonosítást bevezetni Magyarországon. Ha ez nem történik meg, akkor a nyugat-európai országok sem fogadják el a magyar orvosok diplomáját, s ez a presztízsvesztésen túl kedvezőtlenül hat a térítéses orvosképzésben résztvevők számára is. A diplomahonosítás nem jogosítja fel a külföldi hallgatót arra, hogy gyógyítson hazánkban. Orvosi gyakorlatot csak az folytathat, aki tagja a Magyar Orvosi Kamarának, illetve akit nyilvántartásba vettek. Kétféle diplomanyilvántartás vezetése látszik szükségesnek. Az általános diplomakataszterben minden Magyarországon diplomát szerzett orvos neve szerepel, a másik kataszterbe csak a magyar állampolgárságúak nevét veszik fel.

A térítéses képzést az MKM jónak tartja, s nem zárkózik el az elől, hogy támogassa az orvosegyetemek kérését: az ebből származó bevételekből ne vonjanak el. (A minisztérium számításai szerint egy orvostanhallgató egy tanévi képzése egy millió forintba kerül.)

Nem lesz kar

Az egyetemi tanári kinevezések felett az MKM csak törvényességi felügyeletet gyakorol. Ha az egyetemek által felterjesztett személyek egyetemi tanári kinevezésének törvényes akadálya nincs, a minisztérium a kérést továbbítja a köztársasági elnökhöz. A Nyíregyházán és Gyulán működő egészségügyi főiskola karrá nyilvánítását dr. Csirik János nem támogatta, mert - mint mondta - nem tud elképzelni olyan kart, amely több településen működik.

Új egyetemi tanárok

Öt egyetemi docens nyert tanszékvezetői megbízást 1994. július elsejével. Valamennyien kérték egyetemi tanári kinevezésüket, amit a köztársasági elnök jóvá hagyott. December elsejétől dr. Antal Miklós, dr. Berta András, dr. Édes István, dr. Kovács Péter és dr. Udvardy Miklós a DOTE egyetemi tanárai.

Üres zsebek

Az egyetem szakmai és gazdasági vezetése többször felkereste az osztott keret szempontjából hiánnyal küzdő klinikákat, s két kivételtől eltekintve egyensúlyba hozták a gazdasági mérleget. (A módszer lényege: mindenki kiürítette a zsebeit.) A klinikák deficitje így - a bért és annak közterheit tartalmazó osztott keret vonatkozásában - 20 millió forint, ami 4 milliárdos költségvetés mellett nem jelentős. Ez persze mit sem változtat azon, hogy az egyetemi klinikák méltánytalan helyzetben vannak az országos finanszírozási rendszerben, s ha a változás késik, tönkre mennek.

Felsőoktatási bizottság

Megalakult az Egészségügyi TudományosTanács (EET) felsőoktatási bizottsága. Elnöke dr. Forgách Iván egyetemi tanár (HIETE), az orvostudományi egyetemek miniszteri biztosa. A DOTE-t dr. Udvardy Miklós egyetemi tanár, a curriculum bizottság elnöke, dr. Molnár Péter egyetemi docens, a tanulmányi albizottság elnöke és dr. Módos László egyetemi tanár, oktatási rektorhelyettes képviseli.

FEFA-pályázatok

A FEFA negyedik pályázati fordulójában öt DOTE-s, illetve a DOTE részvételével beadott pályázat nyert.

1. **Idegennyelvi oktatási program.** (Három nyír-egyházi főiskola, köztük a DOTE Egészségügyi Főiskolája pályázata.) 19900 USD.

2. **Endoscopos, mikrosebészeti és otoneurológiai oktatási program** (DOTE Fül-Orr-Gége Klinika) 18 millió forint.

3. **Posztgraduális (PH. D.) oktatás orvostudományi egyetemen kutató-gyógyító vezető szakemberek képzése érdekében.** (A DOTE négy intézetének - orvosi vegytani, biofizikai, biokémiai és élet-tani - közös pályázata) 32 millió forint.

4. **Az onkológia önálló tárgyként való oktatásának bevezetése a magyar orvostudományi egyetemeken.** (POTE, SOTE, SZAOTE, Országos Onkológiai Intézet. A program koordinátora a DOTE.) 50 millió forint.

5. **A közegészségtan (environmental health) oktatásának korszerűsítése a graduális orvosképzésben a magyar orvostudományi egyetemeken.** (DOTE, POTE, SOTE. A program koordinátora a SZOTE.) 40 millió forint.

Hallgatói vélemények

A magyar hallgatók több, mint ötven százaléka tartotta jónak az oxyológia, az idegsebészet, a bőr-

gyógyászat, a mikrobiológia, a gyógyszer-tan, az orthopédia, az igazságügyi orvostan, a pathológia, az intenzív terápia, a fül-orr-gége-gyógyászat, a biológia, a közegészség-tan, a természet oktatását. A hallgatók többsége elégedett a kémia, a mikrobiológia, a szülészet, az oxyológia, az idegsebészet tankönyvekkel, illetve jegyzetekkel. Az államvizsgázó hallgatók közül sokan emlékeztek vissza szívesen a biokémia, az ideggyógyászat, a pathológia, az oxyológia és a belgyógyászat előadásokra. A hatodéveseket oktató klinikák közül a II-es Belgyógyászati Klinika s a Gyermekklinika oktató munkáját dicsérték.

Az angol nyelven tanuló, véleményt nyilvánító hallgatók több, mint ötven százaléka tartotta jónak a gyógyszer-tan, az orvosi kémia, az urológia, a klinikai kémia, a bőrgyógyászat, a kórbonctan, a sebészeti műtét-tan és a mikrobiológia oktatását. Elégedettek voltak a hallgatók dr. Bíró Sándor egyetemi adjunktus, dr. Antal Miklós, dr. Gomba Szabolcs és dr. Kovács Péter egyetemi tanárok, valamint dr. Nagy Attila egyetemi adjunktus oktatói munkájával. Dicsérték a biológia, biokémia (Devlin), pathológia, gyógyszer-tan és urológia tankönyveket, jegyzeteket. A szigorlók különösen elégedettek voltak a belgyógyászat-gyakorlattal.

Az év oktatói

A szavazatok alacsony száma miatt másod- és ötödéven nem választották meg a tanév legjobb oktatóját. Az elsőévesek szerint az 1993/94-es tanév oktatója dr. Sipiczki Máttyás egyetemi tanár, a harmadévesek dr. Gomba Szabolcs egyetemi tanárt, a negyedévesek dr. Szentmiklósi József egyetemi docenst választották.

Új vezető

Dr. Kovács Tibor professzor betegsége, majd hamarosan bekövetkező halála miatt a tok-titkárság vezetésére dr. Schlammadinger József professzor kapott megbízást.

Bizottsági tagok

A klinikai bizottság megválasztott tagjai: dr. Kakuk György, dr. Udvardy Miklós, dr. Szegedi Gyula, dr. Hunyadi János, dr. Répássy Gábor, dr. Csiba László, dr. Csécei György egyetemi tanárok. Dr. Nagy Andrea egyetemi tanársegéd, dr. Kollár József egyetemi adjunktus, dr. Szepesi Kálmán, dr. Balázs György, dr. Sály Péter egyetemi tanárok, dr. Hegedüs Csaba és dr. Lampé Zsolt egyetemi tanársegédek, dr. Voith László egyetemi docens, dr. Borsos Antal és dr. Bíró Vilmos egyetemi tanárok, dr. Varga Attila egyetemi docens, dr. Muszbek László és dr. Rozgonyi Ferenc egyetemi tanárok, dr. Bajnok László egyetemi tanársegéd, valamint dr. Kovács Judit és dr. Töröcsik István egyetemi adjunktusok.

Műtétek európai színvonalon

Regionális központtá fejlődhet a Fül-Orr-Gége Klinika

Az új klinika-igazgatókat, tanszékvezetőket bemutató sorozatunkban ezúttal Répássy Gábor egyetemi tanárral beszélgettünk, aki immár másfél éve vezeti a Fül-Orr-Gége Klinikát.

A szegedi orvosegyetemen végzett és tette le a patológus szakvizsgát, majd a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen dolgozott és szerezte meg a fül-orr-gégész képesítést Répássy professzor. És mi hozta Debrecenbe?

- Szeretnék a szakmában valami jelentőset letenni az asztalra. Pályázatom alapján a DOTE alkalmasnak tartott arra, hogy a hazai és a külföldi orvosok mellett megszerzett tudásom klinika-igazgatóként kamatoztassam, és megpróbáljak európai szintű, modern módszereket alkalmazó, jól felszerelt regionális centrumot kialakítani.

- Milyen módszerek meghonosításával kezdte ténykedését?

- A fej-nyaktumorkok sebészi gyógyítására évek óta a funkció-megtartó műtétek széles skálájából válogatnak. Előző munkahelyeimen és Amerikai tanulmányutam során több műtéti módszert elsajátítottam, és ma már korábban operálhatatlannak tartott rosszindulatú daganatok sebészi kezelésére is vállalkozhatunk. Debrecenben ezt a gyakorlatot csak mostanában kezdtük alkalmazni. A magyar férfiak vezetnek a világon a gégerékben elhaltak listáját, az ország keleti megyéiben különösen sokan szenvednek ebben a súlyos betegségben - akad hát bőven feladatunk, tudományos munkám is erre a területre koncentrálódik. A másik, országosan is úttörő kezdeményezésnek számító sebészi „újdonosság”: a hallásjavító fülműtétek során műanyag hallócsont-protéziseket ültetünk be. Az ezekhez szükséges ionos, szövetbarát protéziseket

Németországból hozatjuk, mivel a hazai kerámiaalapanyag sajnos, kevésbé hasznosítható. Az alkalmazás technikáját Würtzburgban sajátítottuk el. Az idült középfülgyulladásban elpusztult hallócsontokat arany protézissel is pótolhatjuk. Visszaállítani nem tudjuk az eredeti állapotot - de közelíteni igen.

- Úgy hallottam, hogy elrendelte: januártól csak altatásban vehetik ki a gyermekek manduláját...

- Néhány kolléga berzenkedik ez ellen, pedig szakmailag és emberileg ez az egyedüli járható út. Képzeld csak el: a kis beteget kiszakítják megszokott környezetéből, a műtőben lefogják, érzéstelenítő injekciót szúrnak a torkába, majd kivesszük a manduláját. A sokkos gyerek persze üvölt, köpi a vérét, rángatja a fejét, félre nyelhet, aspirálhat. Így nem lehet dolgozni! És még a 8-10 évesek között is előfordult, hogy hetekkel a műtét után rémálomból riadtak, ágyba vizeltek. A kontrollnál úgy kellett berángatni őket „megerősökölésük” helyszínére. Amikor egy német kollegámnak meséltem erről, először nem akarta elhinni, majd közölte: náluk lecsuknák az ilyen módszerrel próbálkozó orvost. Lehet, hogy az altatás több időt és pénzt követel, de így nyugodt körülmények között, biztonságosvérzés-csillapítással műtünk - az apró páciens pedig később nem is emlékszik a történetekre. A megelőző gyermekgyógyászati, kardiológiai kivizsgálást szerintem a korábbi gyakorlat idején is el kellett volna végeztetni...

- A szakág mely területeit művelik a klinikájukon?

- A teljes skála megtalálható. Foniátriával, a hangképzés zavarával dr. Pap Uzonka kandidátus foglalkozik. Az otoneuralgia, az egyensúlyérzéssel kapcsolatos el-

változások dr. Tóth Ágnes kandidátus szakterülete. A nagy hagyományokkal bíró, jól felszerelt andiológiát dr. Lampé István professzor vezeti, a halláscsökkenés korrigálását színvonalasan végzik. Dr. Jókai István belsőfül-kutatásokat végez, dr. Tóth László pedig izomműködéssel összefüggő vizsgálatokat. És többen operálunk.

- Rendelkezésünkre állnak-e a megfelelő műszerek a gyógyításhoz?

- Lassan, de folyamatosan gyarapodunk. Mivel növekszik a kezelték száma, ezért a DOTE osztott keretéből egyre több jut ránk, amely egy részéből fejleszteni próbálunk. Kialakítottunk például egy új kezelőt az osztályos betegek részére, hogy ne a műtőben kelljen elvégezni a vizsgálatokat. Létrehoztuk a rinológiai és allergológiai szakrendelést, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik, hiszen a „szénanátha” ma már népbetegség. Egy gyógyszergyártó cég korszerű rinomanométert adományozott a szűréshez. A kínzó tüneteket gyógyszerrel vagy műtéttel kezeljük. Nagy örömeinkre az ősszel megnyertünk egy FEFA-pályázatot, a kapott 18 millió forintot endoszkópos műszerek vásárlására fordítjuk. Ezeket kiválóan hasznosítjuk a funkcionális endonazális sebészetben, segítségével alkalmazhatjuk a mostanság terjedő minimális behatolás elvét. A mikroműszerekkel behatolunk az orron át a melléküregekbe, kitégíthatjuk az arcüreg kivezető csövét.

- Hányan dolgoznak a klinikán?

- Összesen 84 munkatársam van, köztük nővérek, technikusok, műtősök, aszisztensek és a 16 orvos, négyen most készülnek a szakvizsgára.

- Említette a külföldi példákat. Ezek szerint nemzetközi kapcsolatok kiépítésére is törekednek?

- A klinika korábban a rostoki kollegákkal működött együtt, azóta már felvettük a kapcsolatot a greifswaldi, salzburgi és padovai egyetemekkel is. A tapasztalatcserét fontosnak tartom, ezért szorgalmazom, hogy minél több orvos és hallgató vegyen részt külföldi kongresszusokon, tanulmányutakon.

- Az oktatásban milyen elveket követ?

- Nagyon fontos feladat a medikusok képzése és a kollegák szakvizsgára felkészítése. Előadásaimon hangsúlyt fektetetek a vizuális élményre, ezért olyan videofilmeket szereztem be, amelyek bemutatják a szakág legújabb vívmányait, a modern műtéti és vizsgálati eljárásokat. Meglepetten tapasztaltam, hogy

Debrecenben jóval kevesebben járnak az előadásaimra, mint a SOTE-n. Talán rosszak az óráim?

- kérdeztem magamtól. De kollegáim megnyugtattak: ez általános jelenség, mivel itt nem kötelező az előadások látogatása, és a medikusok élnek is ezzel a szabadsággal, sajnos. Viszont azt hallom, hogy akik rászánják az időt, élvezik a bemutatókat. A gyakorlat szerencsére kötelező, ha valaki hiányzik, bepótolatjuk a mulasztását. A hallgatók vizsgálnak, műtőbe járnak - tehát a valóságban is megismerik a fül-orr-gégészetet. Egyelőre nincs tdk-sunk, pedig szívesen látnánk, ha a fiatalok bekapcsolódnának kutatásainkba. Igaz eddig én se nagyon szorgalmaztam, népszerűsítettem körükben ezt a lehetőséget... A Köz-

egészségtani és Járványtani Intézzel fontolgatjuk, hogy közös PHD-pályázatot dolgozzunk ki a fej-nyaktumorok témakörében.

- Hogy érzi magát Debrecenben?

- Köszönöm, jól. Ez az állás szakmai előrelépést jelent számomra, és élvezem a kihívást. Úgy tapasztalom, az egyetemen elfogadtak. A város tetszik, és már megoldódott a lakásproblémám is, feleségem - szintén orvos - állást talált a városi egészségügyi szolgálatnál, szereti a munkakörét. A 9 éves fiam meg határozottan élvezi az új közösséget a Hatvani István Általános Iskolában.

Nagy Tünde

Professzor, labdarúgó múlttal *Beszélgetés dr. Szegedi Gyulával, a III-as belklinika vezetőjével*

Ha aranycsapatnak nevezzük az ötvenes évek első felének magyar labdarúgóválogatottját, nyugodtan odakölcsönözhetjük ezt a fémes jelzőt a DEAC hajdani NB II-es futballcsapatának is. Eme aranylábú fiúk mindegyike egyetemi hallgató volt, csak a dicsőségért sportoltak, bár bizonyosan kaptak némi kalóriapénzt is.

A másodosztály (akkor csak két csoport volt belőle) legjobbjai voltak. Ha ráhajtanak, talán az első osztályba is bejuthattak volna. A nagyválogatott névsorát még ma is elmondom, de a DEAC-ét csak megkezdeni tudom. Kassai, Környei... na, már el is akadtam, Szegedi... Arra kérem Szegedi Gyula professzort, a III-as belgyógyászati klinika igazgatóját, mondja el a legendás csapatösszeállítást.

- Kassai (szegény már meghalt), Környei, Móric, Varsányi (Várhelyi) Temesvári, Cséfalvi, Stefanik, Szegedi, Szűcs, Kéki, Filetóth, (Dévai). Közülük öten voltak a DOTE hallgatói, illetve

orvosok: Kassai, Móric, Szegedi, Szűcs, Kéki.

- Sporttörténetből jeles - mondom a ma is fekete, bár ritkuló hajú professzornak, akit éppen két vizsgázó hallgató között ragadtam el az interjúhoz.

- Melyek voltak a motiváló tényezők, amelyek egy újszászi kiskisiskolást a sporthoz vezettek?

- Kelltek ehhez motivációk? - kérdez vissza. - A háború utáni években mi sem volt természetesebb, mint az, hogy együtt fociztunk, tekéztünk, biliárdoztunk, sakkoztunk, futottunk az iskolatársakkal. Én aztán a futballnál kötöttem ki. Szolnoki középiskolás koromban már tagja voltam a megyei ifjúsági válogatottnak. Amikor Debrecenbe, a DOTE-re kerültem, már tudtak rólam, leigazoltak a DEAC-hoz. Ez a labdarúgó szakosztály tulajdonképpen 1956 után kezdett kialakulni. Sokan ekkor hagyták abba, például Nyirkos Pista, a két híres szélső, Kalina és Sándor. Az utóbbi melleleg száz méteres síkfutásban is a megye leggyorsabbja volt.

- Fénykorában milyen csapat volt a DEAC?

- A DVSC-n kívül is volt vagy tizenöt jó kis csapat, mindegyik törzsközönsgéggel, saját pályával. Sokkal szélesebb alapokon nyugodott a labdarúgás a mostaninál. Persze akkoriban is voltak jelenségek, amelyek alaposan hozzájárultak a labdarúgás visszafejlesztéséhez. Például a központosítás. Nyilván a megyei pártbizottság adta ki az egyetem rektorának, hogy engedjen át engem az általuk favorizált vasutascsapatnak. Meg is történt volna, ha én nem jelentem ki kerek perec, hogy vagy a DEAC-ban focizom, vagy sehol. A rektor már attól is tartott, hogy rásütik: szabotálja az utasítást, s titokban ő tüzel engem az ellenállásra. Így aztán megkönnyebbült, amikor megtettem ezt a kijelentést.

- A DOTE akkor is a legszigorúbb egyetem volt. Hogyan lehetett összeegyeztetni a magas színvonalú sportot és a tanulást?

- Mindkettőt természetesnek vettük. A vizsgaidőszak felé közeledvén, magunkkal vittük a

könyveket a mérkőzésekre, s útközben tanultunk. Ugyanígy a beszámolókra is. Egyébként csak az évvégi vizsgaidőszak eleje találkozott a bajnokság végével. De az akkori közhangulat is azt segítette elő, hogy senki se találjon kivételizőt a sportolásban. Klinikák, intézetek között voltak futballbajnokságok, a mérkőzéseken, amelyek afféle társasági eseményeknek számítottak, minden professzor ott volt, nemcsak a DOTE-ről, de a Kossuth egyetemről is. Minden kollégista, s a legtöbb városi hallgató is kint volt a meccseken. De ez nemcsak a labdarúgásra korlátozódott, így volt ezzel a DEAC NB I-es röplabda, vagy kosárlabda csapata is.

- Melyek voltak az aranycsapat legemlékezetesebb meccsei?

- Azt csak kuriózumként említtem, hogy az NB III-nak megfelelő bajnokságot 10 pont előnnyel nyertük, s úgy, hogy 9:1-re vertük a másodikat. De a legnagyobb meccset a két NB I-be aspiráló együttes ellen játszottuk. A DVSC éppen akkor esett ki az első osztályból, amikor mi feljutottunk. A bajnokság elején „összesorsoltak” bennünket. Tízezer néző előtt játszottunk a stadionban, s megvertük őket 1:0-ra. (Sokan vették volna szívesen, ha fordított az eredmény. A szerző megjegyzése.) Aztán ugyanez történt a Diósgyőrrel is. Akkor viszont mindenki nekünk szurkolt, mert ha legyőzzük a riválist, akkor a DVSC visszakerülhet az első osztályba. Ez a meccs a DEAC-pályán volt, telt ház előtt. Még a Dóczy utcai fákön is szurkolók ültek... Az első félidőben már vezettünk. A diósgyőriek edzője nem más volt, mint a legendás Bukovi Márton. Szinte könyörgött

fiainak, hogy ne veszítsék el a mérkőzést. Mi nyertünk 2:0-ra.

- Milyen hatása van egy ilyen sport-előéletnek egy orvosprofesszor pályafutásában?

- Tíz évig futballoztam az élvonalban, s ennek számos hatását élveztem. Az orvosi szakma, akárhogyan is nézzük, fizikai felkészültséget is igényel. A munka, benne az éjszakai ügyeletek fizikailag is igénybe veszik az orvost. S aki fáradt, nem tud teljes értékű munkát végezni. A versenyszerű sportolás megtanít arra, hogy vannak vereségek, kudarcok is. Ezek igen kellemetlenül érintik az embert a szombati meccs után, de másnap már a következő versenyre, meccsre kell készülni, nem a vereségen rágódní. Az emberek kudarcűrő, feldolgozó képessége ma szinte a nullával egyenlő. A csapatsportágaknál semmi sem tanít meg jobban a kollektív szellemre. Az egymás elleni becsület, sportszerű küzdelem pedig azt sugallja, hogy az ellenfél nem ellenség. Le kell győzni, térdre kell kényszeríteni, de nem megsemmisíteni, amikor nem néz oda a bíró... Ebben az időben kiállítás járt az utánrúgásért, tehát nem azért, mert orvul lerúgtak valakit, hanem azért, mert le akarták rúgni... Ezért van az, hogy még ma is megkülönböztetett tisztelettel tartjuk nyilván egykori ellenfeleinket, akárhányszor összetalálkozunk, jól esően emlegetjük fel a csatákat. S meg kell mondani azt is, hogy a sportolók között akadtak linkek, de a legtöbben jobban tanultak, mint az átlag. Régen ha valaki sportolt, jó ajánlólevél volt az egyetemi felvételtkor. Nagyon helyes és jó, ha az egyetemek plusz pontokkal jutalmazták a nyelvtudást. De nem

értem, miért nem lehet ezt megtenni a rendszeresen sportolókkal is? Hiszen a sport is segíti őket a tanulásban, s majd a munkában is.

- A családban sikerült meghonosítani a sportolást?

- A lányom és a vejem révén igen. A lányom, aki szintén orvos, a bőrklinikán dolgozik, cselgáncsozott, s ma ő az egyetem elsőosztályú csapatának edzője. Néha még engem is kicsálnak az erdőbe egy kicsit futni. Sajnos sok az elfoglaltságom, többre nincs időm.

- Talán ennek az előéletnek is szerepe volt abban, hogy Debrecenben a DOTE-n végeztek először szervezett formában infarktus-rehabilitációt testmozgással?

- Ennek inkább az az oka, hogy másokkal együtt láttam, milyen rossz egészségi állapotban van az ország. S ezért legfőleg csak 10-20 százalékban okolható az egészségügy. A katasztrofális egészségi állapotért 80-90 százalékban az alkohol, a dohányzás, a környezeti, a munkahelyi ártalmak, a marakodás, veszekedés a felelős. Az volt a célunk, hogy legalább azokon segítsünk, akik túléltek az infarktust. Ebben a rehabilitációban játszott nagy szerepet az infarktus utáni, orvosi ellenőrzéssel folyó testmozgás. Sokan ekkor kezdtek egyáltalán a sporthoz. A felépült betegek nem győzték emlegetni: most már tudják, előbb kellett volna, akkor talán megússzák betegség nélkül. Sajnos, ez a rehabilitáció ma már nem nálunk folyik, de szerencsére mindig akad, aki felkarolja, s helyet ad az infarktusz megelőző és rehabilitációs testmozgásnak.

Gőz József

Sorokban

NEMZETKÖZI ELISMERÉS. Dr. Boján Ferenc egyetemi tanárt, a Társadalomrostani Intézet igazgatóját az Európai Népegészségügyi Társaság (European Public Health Association, ELIPHA) december 17-én Koppenhágában január elseji hatállyal elnökévé választotta. Az Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER) közgyűlése pedig az Executive Board-ban betöltött tagságát további két évre meghosszabbította. A nemzetközi szakmai elismerést jelentő tisztségekhez a DOTE vezetése megbecsüléssel gratulál. A nagy és felelősségteljes feladatok ellátásához sok sikert kívánunk.

SZENT-GYÖRGYI-DÍJASOK. Dr. Damjanovich Sándor és dr. Szegedi Gyula egyetemi tanárok a Magyar kultúra napja alkalmából eddigi tevékenységük elismeréseként Szentgyörgyi Albert-díjat vehettek át Budapesten, a Néprajzi Múzeumban megrendezett ünnepségen.

ŐZE LAJOS VERSENY. A budapesti Merlin Színházban rendezik meg április 27-én az Őze Lajos vers- és prózamondó versenyt 14 és 20 év közötti fiataloknak. Az elődöntők március 15. és 19. között lesznek. A versenyt az Alapítvány a dadogókért hirdeti meg, a színművész születésének hatvanadik évfordulója alkalmából, hogy ezzel is segítse a dadogókkal szemben sokszor tapasztalható előítéletet, intoleranciát. *Nevezni január 31-ig lehet* (legfeljebb nyolc perces szabadon választott műsorra, amelyben lehetőleg magyar szerző művét szeretnék hallani), a Józsefvárosi Művelődési Házban (1088 Budapest, József körút 70.) A borítékra írják rá: Őze Lajos verseny.

NYELVVIZSGA. Orvostanhallgatók figyelmébe! A márciusi nyelvvizsgára február 20-ig lehet jelentkezni az Idegen Nyelvi Lektorátus titkárságán (Nagyerdei körút 94., telefon: 419-806, 411-600/511).

Orvostörténeti speciál kollégium

Szállási Árpád doktor előadásait az orvoslás múltjáról sokan hallgatták az első félévben. A speciál kollégium februárban folytatódik, az alábbi tematika szerint:

február	14.	Az első félév átisméltése, vetítés.
	21.	Az orvostudomány a 19. század elején.
	28.	A kórbonctani, bonctani és élettani szemlélet kifejlődése.
március	7.	A klasszikus klinikai belgyógyászat kialakulása.
	14.	A sebészet nagy fejlődése (asepsis, antisepsis, narkózis).
	21.	Bakteriológia, szövettan, embryologia.
	28.	A korszakok különválása (szemészet, bőrgyógyászat, fogászat stb.).
április	4.	A szülészet, különös tekintettel Semmelweis munkásságára (Benedek István előadása)
	11.	A klinikai diagnosztika és terápia a 20. század első felében, ideértve a kemoterapeutikumok és az antibiotikumok bevezetését (Birtalan).
	18.	Óriási lépések a jelenig.

!!! APRÓHIRDETÉS !!!

Diplomamunkák, TDK pályamunkák gépelését, számítógépes szerkesztését vállalom.
Turcsánné Fehér Ibolya (Tel.: 346-044)

Kérdőjel. A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja. **Felelős kiadó:** dr. Gergely Lajos.
Felelős szerkesztő: Balázs Melinda. **Szerkesztőség:** a diákönkormányzat irodájában (4012 Debrecen, Nagyerdei krt. 98., II-es kollégium, földszint). **Telefon:** 411-600/5220. **Telefon/fax:** 415-753.
Tervezőszerkesztő: Magulya László (Oktatásfejlesztési Központ).
Nyomják: a DOTE házi nyomdájában. **Felelős vezető:** Telek László.
Terjeszti: a szolgáltatási osztály és a diákönkormányzat.